

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului: 4 coroane.
 Pe un an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Expoziția română din Sibiu.

Ziua de 19 l. c. a fost zi de sărbătoare nu numai pentru Sibiu și împrejurime, ci și pentru ținuturile mai îndepărtate. Din toate părțile s'au grăbit Românii noștri să asiste la deschiderea expoziției naționale române din Sibiu, care s'a făcut în prezența unui public foarte numeros. Intre cei ce au onorat dela început cu prezența lor expoziția au fost Excelența Sa, metropolitul Ioan Meșianu, patronul »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu«, comandantul general al corpului de armată din Transilvania, vicecomitele comitatului Sibiu, primarul orașului Sibiu ș. a.

Cei sosiți au fost întâmpinați din partea presidentului »Reuniunii de agricultură«, dl D. Comșș, cu următoarea vorbire:

Excelențele Voastre! Doamnelor și domnișoarelor! Iubiților frați!

Incepe-voiu prin a indica originea și scopul acestei expoziții. De peste 12 ani încoace am perindat noi, cărmacii reuniunii agricole, comună de comună și astfel avut-am, ca doar' nimenea altul, ocazie să admirăm earăși și earăși ceea-ce știu să plăsmuească țărancele noastre în ale industriei casnice. Aproape pretutindenea am întâlnit locuințe încărcate cu țesături aveau mândre și semănând a expoziții în mic. Și nu arareori ni-s'au imbiat ochilor cusături și găтели de o frumusețe și gingășie în adevăr rară. A stringe la un loc aceste minunății și a le pune în vederea și servi-

ciul obștei — a fost și a rămas o dorință, care mereu ne-a ispășit.

Deși croite în stil mare și altcum bine isbutite, expozițiile noastre din 1862 și 1881 n'au lăsat urme mai adânci. În adevăr, fără de a voi să aducem cuiva muștrare, trebui va să mărturisim, că expozițiile amintite au fost puțin rodnice. Moștenirea lor, aproape singură, s'unt registrele și rapoartele, cari și ele uitării au fost date.

Făgăduind a reveni, constat, că anulă nemijlocită la această expoziție a dat voinica »Reuniunea a sodalilor români« de aici, care în frunte cu zelosul și vrednicul ei president, a ținut să dea o nouă dovadă de hărnicie și viçoarea sa acum, când tocmai se implinesc 10 ani dela expoziția sa dintăiu.

Să punem dar' umăr la umăr și împreună să aranjăm o expoziție comună, economi și meseriași, intrunind astfel într'un singur mănunchiu frățesc, rodurile muncii și priceperii, hărni și iscusinței românești.

Așa ne-am zis noi cărmacii și, lucru de prevăzut, gândul nostru trup s'a făcut. Dovadă expoziția însăși. Înadins zic: era de prevăzut, căci vorba fiind de întreprinderi practice, cari cer trudă gratuită și abnegație, stăruință și jertfe, nu știm, noi cărmacii alor 2 reuniuni, decât să mergem înainte fără praget, înspre ținta propusă.

Drept răsplată ne va servi conștiința datoriei împlinite și gândul măreț de a fi contribuit, prin expoziție la stringerea rîndurilor adese-ori răslețe, la propășirea industriei românești, la împreună lucrare economică și la încrederea

în marile destoinicți, proprii neamului nostru.

Asemenea surorilor ei din trecut, expoziția de față va servi între altele ca dovadă, că portul țărancesc original vrednic este de a fi menținut cu sfinte-nie, una fiindcă se distinge prin gust, concepție artistică și colori bine potrivite, alta fiindcă, lucru hotărât, deodată cu portul se schimbă și caracterul poporului. Drept aceea prigonit fără milă ar trebui obiceiul, durere răspândit, de a impestrița mândra și trainica îmbrăcăminte originală cu pens străine, cu găтели și cărpituri adese-ori proaste și obiar cu adrește netrebnice. Marele concert, reprezentația teatrală și celelalte sărbări datorite s'unt și ele expoziției.

Aș putea continua, dar' mă opresc și zic: toate aceste s'unt lucruri trecătoare. Privirile noastre însășe așintite au fost, din capul locului, și asupra viitorului mai îndepărtat și astfel hotărîre am luat de a făptui ceea-ce alții, doară mai chemați, încă n'au apucat să făptuească.

Intre altele am comandat și peste câteva zile avem speranță de a vă prezenta, în plină lucrare, un răsboiu de metal, foarte spornic, îndemânic și făcut anume pentru țărance. Acest răsboiu va costa, cu vamă și transport cu tot, peste 500 coroane. Este proprietatea reuniunii noastre agricole, care va aduce, în folosul țărancelor, alte câteva răsboaie la fel, dacă exemplarul dintăiu se va arăta ca împlinind condițiile așteptate.

Acelaș comitet va pune în serviciul urmașilor lamura atâtor minunății femești. Un modest început s'a făcut prin îmbrăcarea duzinii de păpuși aci espuse în frumosul port neaș românesc. Continua-

FOITA.

Măiestri și plugari. *)

— Strofe ocazionale. —

Români cu fruntea în sudoare
 O clipă lucrul voi lăsați
 Și 'n astă zi de sărbătoare
 Ca frați cu frați vă adunați!

Un dulce glas pe toți vă chiamă
 Din munți înalți, din verzi câmpii:
 E al nașunii glas de mamă,
 Ce mult dorește pe-ai sei fi.

Corul plugarilor.

De veacuri lungi străbuna glie
 Cu ferul ager noi brăzdăm
 Și 'n holdă mândră, aurie
 Câmpii și dealuri îmbrăcăm.

*) Dedicat expoziției industriale din Sibiu, aranjată de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu« și de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«.

Corul meseriașilor.

Mai tineri noi, cu hărnicie
 Unealta 'n mâni am apucat
 Ș'al nostru braș cu măiestrie
 Istețe lucruri a creat.

Corul plugarilor.

Dar' spicete de aur pline
 Noi în cununi le împletim
 Și ori și-când, în rēu și 'n bine
 Voiși cu voi le împărșim.

Corul meseriașilor.

Și noi cu drag vă facem parte
 De tot ce brașe făptuesc;
 Când greul vieții se împarte
 În toate, frații buni sporesc.

Impreună.

O nașune, mamă sfântă,
 L'altarul tău ingenunchiăm
 Și 'n fața ta, ce ne încântă,
 Frășis 'n veci noi azi jurăm!

Spre slava ta voiși munci-vom
 Cu gând deștept cu brașe tari
 Ș'altarul tău uniș păzi vom,
 Români măiestri și plugari.

Brașov, Iulie 1902. Andreiu Bărseanu.

Din vremea regelui Mateiu Corvinul.

1458—1490.

(La desvélirea monumentului din Oluj).
 Urmare și fine).

Atunci eu mă întorsei
 Cătră buni argații mei
 Și aceste le zisei:
 »Mergeți la primar în curte,
 Dintre lemnele lui multe,
 Să-mi aduceți cele trei
 Scrise de craiul Matei,
 Cu o cerusă roșie,
 Că mai bine se se știe!
 Argații pre apucate
 Aduc lemnele 'nsemnate.
 Atunci eu cam mănios
 Privind crunt spre păcătos

vom, așa ne-am propus, cu stăruință și până ce vom fi isbiti să avem atâtea păpuși îmbrăcate țărănește, câte porturi mai de seamă sînt. Este costisitoare această întreprindere și mai anevoioasă decum s'ar crede. Remâne deci să apelăm și cu această sărbătorească ocazie la sprijinul atator Românce măestre, zeloase și cu dare de mână.

O altă colecție este, din care vă prezentăm aci un album grosior, cuprînzînd probe de cusături, se înțelege, originale și alese cu îngrijire. Alături o să vedeți 4 țărance luând copii fidele de pe cusăturile expuse. Dănele vor lucra, aici și apoi acasă, 2—3 săptămâni, până ce vor fi decopiat aproape toate cusăturile mai alese. Esponentele, pe cari le privește, sînt deci rugate să rămână în așteptare până după luarea copiilor. În scopul de a înavuși colecția și cu țesături — model, am luat în ajutor 2 țărance, cari să producă aci la răboiu și apoi la dănele acasă, probe de țesături.

Poate că vom angaja, acum sau în viitor, un cojocar dibaciu, care să făptuiască în piele câteva probe de cusături românești alese.

Din probele de cusături, chindiseli și țesături, copiate de pe lucrurile aci expuse cum și din cari s'ar fi strîns de aiurea, se va întocmi mai târziu un al doilea album, poate și un al treilea.

Pornit odată în calea faptelor de interes comun, comitetul reuniunii agricole a făcut un pas înainte și a mers până a se avînta la o întreprindere menită a dobîndi în viitor o mare și binemeritată importanță. Vorba este de întemeierea unui album artistic, care va cuprinde, în mărime naturală și resp. redusă, numeroase desemnuri tipărite, reprezentînd cusături, țesături și chindiseli românești, culese din patria noastră intraagă. Cartonul de lângă albumul aci expus indică, că tipăriturile vor fi executate în color și întocmai la fel cu originalul.

Drept material vor servi, pentru lungă vreme, probele de cusături și mai târziu ceea-ce vom pute strînge de aiurea. Pentru de a copia, în mărime redusă, câteva covoare și alte țesături mari,

am angajat deja un pictor-fotograf, care a început deja să lucreze.

Sîntem noi, cărmacii alor 2 Reuniuni, stăruitori și cu una cu două înapoi nu ne dăm.

Dovadă expoziția, de care ne-am apucat, acum pot destăinui, fără să avem disponibilă fie și numai o treime din suma trebuitoare. Și marele public românesc a întimpinat lucrarea noastră cu o prevenire și încredere desăvirșită.

Atîta ne-a trebuit nouă, economilor îndemnatoci, ca să plănuiim și chiar să ne apucăm de o întreprindere așa scumpă, oboșitoare și îndrăzneță cum este tipărirea în color fel și fel a sute de probe și modele. La încrederea măgulitoare deci cu încredere vom răspunde și face-vom tot ce ne stă în putință spre a ne arăta vrednicii de sprîginul moral și bănesc, de care ne-ați învrednicit și la care contăm și în viitor. Voind să premerge, ca și alte-dăți, cu bun exemplu, pe seama albumului de tipărit, vrednicul meu amic, dl asesor Dr. Barcianu, s'a grăbit a-mi preda, dineaori, suma de 100 coroane, în amintirea iubitei și nobilei sale soții Silvia, căreia nu i-a fost dat să ia parte activă la o lucrare, pentru care totdeauna a purtat un deosebit interes. Astfel zice în duioasa scrisoare, ce mi-a adresat. Sora d-sale, doamna Constanța Barcianu a contribuit 30 cor., ear' sora răposatei, d-șoara Adelina Oltean 20 cor. pentru același scop.

Așadar răboiu — model, păpuși în port original, colecție de cusături și edarea unui album artistic, — eată probleme în parte delegate și puse în serviciul generațiilor următoare. Ceea-ce ne preocupă cu înțelegere este mai ales albumul de tipărit, care singur ar fi meritat aranjarea expoziției și care vesti-va urmașilor ce au știut să făptuească, cu acul și la răboiu, generația de astăzi și străbunii nostri.

Multe am mai ave pe suflet noi, cari de săptămâni încoaci ne sbatem și muncim pentru înjghebarea expoziției, multe de spus aș ave în special eu, care abia am avut când să aștern pe hîrtie vorbirea prezentă. Din temere însă, nu cumva să stîrnesc plătiseală, incheiu prin a

esprima adîncă recunoștință Eminenției Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolitan, Escelenției Sale viteazului comandant de corp, Ilustrității Lor Domnului comite suprem și vicecomite, Prea Stimatului Domn primar erăgenesesc și celorlalți onorațiori, cari au ținut să ne onoreze cu prezența D-Lor. Deosebită mulțumită se cuvine comisiunii economice comitatense în frunte cu Ilustr. Sa D-nul vicecomite, primăriilor și acelor bărbați generoși, ale căror daruri bănești pe seama expoziției, întrec suma considerabilă de 2000 cor.

Ca vrednici de cinstea și lauda obștească s'au arătat membrii comitetului dirigent în frunte cu celalalt president al expoziției, amicul meu d-nul Victor Tordășianu, deasemenea harnicele și grațioasele doamne și domnișoare sibiene, cari dinsele au știut să rînduiască obiectele trimise cu atîta gust și pricepere. Mulțumită se cuvine și acelor din bravii nostri elevi teologi, cari s'au grăbit a întreveni și a da mână de ajutor. Cu veselă și dragă inimă esprima-voiu deplină și bine meritată recunoștință cu deosebire harnicelor țărance și bravilor meseriași și tuturor esponentilor, cari ei au chizășuit realizarea expoziției.

Este de prevăzut, că nu vom fi isbiti în toate amănuntele. Vă pot însă asigura, că zelul nostru mare a fost, fără preget strădania și curată intenția noastră de a săvirși lucrare cinstită, plăcută lui D-zeu și folositoare obștii românești.

Cu aceasta declar expoziția pentru industria oasnică și pentru meserii ca fiind deschisă.

Expoziția.

În câteva minute marea mulțime de public umplu salele expoziției, admirînd frumoasele obiecte expuse.

Înfățișarea ce o prezentă sala, este din cele mai impunătoare și mai admirabile.

Între obiectele expuse atrage atenția vizitatorilor un grup de păpuși, cari reprezintă în miniatură fidelă porturi femeiești din diferite locuri, anume din: Sibiu (port de mireasă), Reșinar (p. de nevastă), Săliște (p. de fată), Sebeșul-său (p. de nevastă), Merceurea (p. de nevastă), Avrig (p. de nevastă), Valda-

'L-am luat la întrebare
Lemne ei de unde are?
El răspunde 'n ton confuz:
— 'Oamenii 'mi-le-au adus',
— 'Oare ne siliți de nime?
— 'Ba nu, oi siliți de mine',
— 'Cine le-a tăiat, crepat'
— 'Și în șopru așezat?
— 'Sărăciimea din oraș'
Zise omul pătimăș.
— 'Vezi tu ticălosule,
Eu is Mateiu regele.
Așa e, că nasul meu,
E mai lung decât al tău.
Ș'acum ard spatele mele
De-a tale grele nuiete;
Dar' pentru aceste nu vreau
Nici o pedeapsă să-ți dau.
Și pentru c'ai asuprit,
Sărăciimea ai tirănit,
Din ochii mei tu să poi
Că s' regele drept Mateiu,
Și tu din acest minut
Primar numai ești mai mult?

Zică lumea ceva vrea,
Dară noi vom susține,
Cu istoricul deștept,
Că Mateiu regele drept,
Ce-a răbdat alun pe spate
În a Clujului cetate,
— Cum zice câte un bătrân —
A fost, fost puiu de Român,
Sub vorba lui: 'Sărăciimea',
Se 'nțelege Românimea,
Care și azi la noi în țeară
Încă e tot de ocară.
Oare un rege travestit
N'ar fi tot ea el primit?...

I. M.

Poesii populare.

Din Bunc.

Comun. de Partenie Glurgescu,
Cucurigu pe răzor
Vine vremea să mă 'nsor
Șă iau fata lui Bujor,
Cu o țită,
Cu o măță,

Cu o scroafă de sămîntă,
Și doi boi înbongărași,
Cu trei cai întărnitași,
Pe ulița satului
'Naintea 'mpăratului.

Pune hărbu cu untu,
Că vin cuscrii cu mutu.
Pune hărbu cu unsoare,
Că vin cuscrii c'o putoare.
Gată-te mireasă bine,
De cisme și de cojoc
Că cuscrii-s' minten la loc.

Ce hasnă de tine fată,
Că te gată măta bine
Mergi la joc nu te ia nime.
Vii acasă supărată
De te bați cu capu 'n vatră.
Spui la mă-ta c'ai jucat,
Ca să-ți dee de mîncat.

Rece (p. de nevastă), Săsciori (p. de nevastă), Lăslăul-rom. (p. de fată), Certege din Munții-Apuseni (p. de nevastă), Borgo-Prund (p. de fată) și din comitatul Hunedoarei, port de pădurească. În total 12.

Mai sunt apoi câteva și în mărime naturală.

În fundul sălei, pe podiu, sunt construite și complet adăugate trei case (odăi) țărănești; la mijloc o casă seșiștenă, ear' alătura una din Rășinari și alta din Avrig.

Pe podiu, alătura de cele trei case țărănești, se află trei răboabe din Seliște și Galeș, la cari lucrează femei. La unul se țese pachiole, la al doilea brății (cingătoare) și la al treilea cătrințe. Ele au mulți admiratori, mai cu seamă doamne și domnișoare, române și străine.

Urmează apoi lucrurile de mână femeiești precum și ale meseriașilor noștri grupuri după grupuri în o varietate aproape de nedescris.

Expoziția continuă a fi cercetată de mulți vizitatori, atât din Sibiu, că și din jur. Mercuri au vizitat-o elevii școlilor din Rășinari, conduși de învățătorii lor. Cum auzim, vor veni zilele aceste vizitatori din depărtări mai mari. Astfel suntem informați, că vor veni la expoziție și câțiva meseriași din Turda.

În adevăr pentru meseriași ar fi foarte bine, ca cât de mulți să cerceteze expoziția și să studieze obiectele expuse.

Modificarea legii de naționalități. Trei comitate s'au alăturat earăși la adresa comitatului Pojon pentru modificarea legii de naționalitate, anume com. Győr, Turocz și Torontal.

În congregația com. Torontal protonotarul a făcut propunere pentru spriginirea adresei. Reprezentanți români în congregație nu sunt, ear' Sârbii au manifestat o indolență mare. Numai un învățător sârb a vorbit contra. Astfel propunerea a fost primită, declarându-se totodată, că modificarea nu are scopuri agresive față de naționalități, ci vrea numai să împedescă ca să existe, sub scutul legii, aspirații contrare caracterului statului ungar.

În congregația comitatului Turocz membrii slovaci Mudrony, Pietor și Vanovici au insistat pentru executarea legii și s'au declarat contra revisuirii. La votare însă au fost majorizați.

URMĂRILE ȘOVINISMULUI. „Gratzer Tagpost“ e informat din Viena că M Sa fiind supărat pentru demonstrațiile, ce s'au făcut la deschiderea dietei din Pesta și la desvelirea statuei lui Mateiu Corvinn, nu va veni curând la Budapesta, deși era în proiect să vină și-lele acestea.

Despre finanțele României. „Berliner Tagblatt“ publică o lungă scrisoare a d-lui Dr. Oreangă, șef de birou în ministerul de finanțe, prin care desminte avonurile răuvoitoare asupra finanțelor României.

Situația din Austria. După-cum se scrie din Viena, deocamdată nu se poate prevedea, când va începe parlamentul primele cetiri ale bugetului, legii de presă etc. Dacă parlamentul nu va deveni capabil de muncă, va fi dizolvat.

De-ale Marmășiei. După-cum se desvoaltă lucrurile în comitatul Maramureșului, vor trebui înlocuiți mai toți funcționarii. Până acum au fost suspendați: primpretorul S. Papp, pretorul Ferenczy, consilierul de magistrat Badzay și vice-notarul orășenesc Preiniszberger, vor urma însă în curând și alți suspendări.

De-ale comitatului Timiș. Vice-comitele Timișului a adresat, în numele funcționarilor de acolo, deputatului Gorove o epistolă deschisă, în care zice între altele: „În epistola publicată ca introducere la broșura lui Adolf Lendl ai învinuit pe funcționarii comitatensi, că servesc interese de clică, că sunt fără caracter și jupuitori de popor. Activitatea d-tale în comitatul Timiș s'a redus până acum exclusiv la nisuița de a câștiga numelui propriu un echo cu răsunet metalic, ceea ce ai făcut prin bani, așadară prin înveninarea moravurilor.“

Ferdinand al României ca soldat. Din incidentul marilor manevre române din jurul Tergoviștei, „Cronica“ din București scrie următoarele despre înaltele aptitudini militare ale principelui de coroană Ferdinand: „Timp de aproape o lună Altefa Sa Regală, principele Ferdinand, a stat în fruntea trupelor încredințate comandei Sale, lăsat de voia Sa de a le îngriji și îmbărbăta la luptă.

„Nu noi, dar' toată lumea, care a asistat la manevrele regale din preajma Tergoviștei, au admirat voinici: Lui, agerimea minții Sale și mai presus de toate grija cu care El a pornit trupele Sale la manevre, în așa fel, că ele nu numai n'au lipsit dela datoria lor, dar' au ajutat pe augustul lor comandant să poată înfrânge toate greutățile luptelor.“

Presa evreiască din Budapesta e judecată în mod clasic de foaia „Bacska Hirlap“, care încă e liberală-evreiască. Foaia aceasta e foarte supărată, că presidentul Apponyi n'a invitat și presa din provincie să vadă edificiul cel nou al parlamentului. Din incidentul acesta scrie următoarele: „Contele Apponyi și Széll se ne creadă, că chiar nici în interesul lor nu lucră înțelepțește, când negligă presa provincială. Preaestimații „superiori divini“ încă ne pot crede pe cuvânt, că foile mai bune din provincie se bucură la publicul din provincie de o stimă mai mare, pentru-că e cunoscut, că merită încredere. Publicul ține foarte bine, că bărbaților-revolver din Pesta nu le ar fi de loc posibil să afie aplicare la o foale provincială cât-de-cât cinstită, publicul mai ține foarte bine, că partea cea mai

mare a jurnaliștilor mai buni din provincie își au venitele lor proprii separate, așa că nu sunt avisați la estorcări, pe cari le sâvârșește cu dulumul presa din capitală, mai ales o parte a ei, care își varsă articolii-revolver în așa numitele foi ieftine. E de altminterea cunoscut, că oamenii acestia lasă să li-se plătească și articolii, cari nu apar și încă acestia mai gras...“

Presa din capitală s'a ferit ca de foc a polemisă cu „Bacska Hirlap“ și ea ține pentru-oe. Regretabilă e pentru noi împrejurarea, că încă avem inteligenți gata să jure pe articolii foilor evreești ca d'al de „Pester Lloyd“ și întreaga ceată de murdării tipărite din Budapesta, cunoscute ce plătesc chiar și în ochii semenilor lor.

DIN LUME.

Francia.

În camera franceză s'au început interpelările în privința închiderii școlilor mânăstirești. Una din aceste interpelări a fost a deputatului Aynard, care a atacat guvernul zicând, că închiderea acestor școli este nelegală. Alta a fost a deputatului Dennin. Acesta a protestat contra întrebuițării armatei împotriva călugărilor.

Deputatul Baudry d'Ausson cere punerea în stare de acuză a ministrului din aceeași cauză.

Directorul din ministerul de culte a refuzat să primească pe doi episcopi veniți la el în afaceri de serviciu, pentru-că au subscris cunoscuta scrisoare a episcopatului. Tot așa a urmat Combes ou arhiepiscopul din Bordeaux, pentru-că acesta a numit pe ministerul actual minister de corupție.

Peninsula balcanică.

Poarta a cerut dela exarh depunerea episcopului bulgar Gherasim din Strumița pentru atitudinea lui în mișcarea macedoneană. Exarhul a răspuns, că trebuie să 'i-se permită mai întâiu înființarea sinodului exarhal, care singur poate cerea. Deocamdată trebuie să refuze depunerea episcopului, care nu s'a făcut vinovat de nimic, căci a apărat numai populațiunea din diecesa lui față de samavolnicia autorităților locale, cari sunt cauza tuturor nemulțumirilor.

Ziarele sârbești spun, că locotenentul colonel bulgar Iancoff, trecut în Macedonia ca să comande pe insurgenți, a fugit dela Costura pe munții Pirin unindu-se cu marile bande comandate de Nicolofoff.

La Viena s'a primit o telegramă din Constantinopole, prin care se anunță, că trei-zeci batalioane de nizami au fost pornite dela Smirna (Siria) pentru a fi aduse în Turcia europeană și a fi trimise la Melnik.

În Vilaetul Salonic insurgenții bulgari au incendiat două sate locuite de Români, situate în munți, între Giurmaia și Denuchisav, sate locuite de Români macedoneni, cari au refuzat să primească

arme și să se unească cu insurgenții, cari se află prin acele locuri și al căror număr se uroă la vre-o mie de insurgenți.

Trupele turcești, luptându-se cu niște bande mari bulgare la Caparevo și Sebinovo, au avut 80 de morți.

Răsvrățiții ocupă pasul Pirel, la râul Struma și în blocată localitatea Kussav.

Satele Exinovo, Krupnic, Siliftji, Zelianica și Palez sunt în flacări.

Se crede totuși, că peste câteva zile revolta va lua capăt în vederea impu-noșoarei desfășurării de trupe turcești.

«Timez» declară revoluția din Macedonia ca fără prospecte de izbândă, fără întervenirea Puterilor, care e exclusă însă, pentru-că ele nu vor să periclitizeze pacea lumii de dragul Bulgarilor. Nerînduelile de pe Peninsula-Balcanică sunt episoade, cari nu pot periclitiza pacea lumii, până-când Puterile vor fi hotărâte a o menține.

După știri din Constantinopol, toate Puterile au hotărât să întrevină în Sofia.

Știri mărunte.

Foile turcești anunță, că principele Ferdinand va sosi în curând la Constantinopol.

Generalii buri au fost primiți cu entuziasm uriaș în Berlin.

Englezii au suferit o grea înfrângere într-o luptă avută cu insurgenții din țeara Somali.

Din comitate.

— Dela congregația comitatului Turda-Arieș. —

— Turda, 13 Oct. n.

Vineri în 10 l. c. s'a ținut adunarea generală de toamnă a congregației comitatului Turda-Arieș.

La ordinea zilei, între multe alte obiecte a fost și adresele comitatului Pojon în chestia creării unei noue legi *electorale* și a *modificării legii de naționalități*.

Aproape în toate comitatele locuite de Români, unde numai s'au ținut adunările congregaționale de toamnă, membrii români și-au ridicat cuvântul în aceste importante chestiuni.

Ce e drept, părerile membrilor români pretutindenea au fost majoritate de soviniști, dar' cel puțin *reputația morală* a fost salvată.

Intre membrii congregației com. Turda-Arieș sunt vre-o *douăzeci de Români*.

Cu toate acestea la adunarea generală s'au prezentat numai *doi preoți români* și doi notari, dintre cari iute unul a părăsit sedința imediat după deschidere.

Preotul din Lechința, Ioan Boeriu, văzând, că adunarea voește să treacă ușor peste adresa referitoare la schimbarea legii de naționalități, luându-o simplu la cunoștință, s'a ridicat și a propus, ca adunarea să *ceară executarea legii de naționalități*, în care este depus numai *minimumul* dintre drepturile ce le compet Nemaghiarilor.

Fiind singur, respective având lângă sine numai pe un coleg preot, natural, că vocea lui îndată a fost apăsată de discursurile «patriotice», în care

se accentua, că «interesele națiunii» fac imposibilă aplicarea acestei legi «invenchite deja».

Nu ne mirăm de Maghiari. Credeul lor politic este cunoscut.

Este condamnabilă însă din cale afară *ținuta membrilor români*, cari nioi atunci nu se prezintă la adunarea congregațională, când vin în discuție cele mai importante chestiuni pentru Români.

Oamenii independenți, cum sunt d. e. advocații nu au curagiul să se afirme barēm odată la an *ca Români*, cum se cade.

E trist, cu totul trist, că până acolo a ajuns comitatul Turda-Arieș, locuit în mare majoritate de Români, încât abia mai poți găsi bărbați, cari să aibă curagiul a se afirma pe terenul luptelor noastre naționale.

Astfel nu-i mirare, că pretutindenea scăpăm terenul de sub picioare. S'a văzut neactivitatea și pitulirea rușinoasă și acum. A fost alegere de *substitut de procuror comitatens.*

Datorința membrilor români era să se întrepună cu toții în modul cel mai energic să pretindă, ca *barēm* acest post să fie împlinit *cu un Român*.

Zicem *barēm*, fiind-că *absolut nici un Român nu este aplicat în centrul comitatului Turda-Arieș*, nici într'un post.

Dacă nu ne pretindem drepturile, Ungurii nu sunt proști să ne *îmbie* cu ele.

Le poate fi rușine deci membrilor români, că de dragul titlului de «buni patrioți» de «blânzi Valehi» s'au oufundat în cea mai mare trândăvie, și nu dau nici un semn, că aparțin poporului român. Cor.

Arta de a face focul la popoarele sălbaticе.

Natura misterioasă a focului, legătura lui cu căldura și lumina soarelui și rolul important pe care-l joacă în fenomenul trăsnetului, au isbit în inchipuirea oamenilor primitivi făcându-i să-l considere ca o ființă d-zească împrejurul căreia vechii Ariei au clădit o mulțime de povești, cari se leagă cu credințele lor religioase.

Din aceste credințe a isvorit și minunea focului sfânt, care la anumite epoci cobora din cer pentru a aprinde focul pe altarele jertfelor.

Credem dar' interesant a spune câteva cuvinte asupra mijloacelor de a produce focul întrebunțat de diferitele rase răspândite pe suprafața pământului cu începeră din timpurile cele mai vechi, de oare ce mijloacele chimice sunt cu totul proaspete și isvorite din progresele științifice moderne.

Focul, care pentru oamenii de știință moderni, este o manifestațiune sub formă vizibilă a căldurei, și prin urmare a mișcării, a trebuit ca să se arete omului primitiv prin erupțiunile vulcanice sau prin trăsnete.

Ori care ar fi origina primelor produțiuni ale focului, fie că ele au fost inspirate de globul arzător al soarelui, sau de oare-cari erupțiuni vulcanice, fie că trebuințele de a-și încălzi corpul și mai târziu de a-și prepara alimentele, au condus pe oamenii primitivi la pro-

ducțiunea lui, detalii asupra lui nu s'au putut culege decât din presupunerile cari se pot face citind istoria călătoriilor vechi și noue ale diferiților călători în ținuturile sălbaticilor, precum și din deducțiunile cari se pot trage comparând pe acestea cu popoarele primitive.

Este de observat că toate procedurile vechi și noue, sălbaticе și civilizate, decurg din principiul transformațiunii în căldură a lucrului mecanic produs de om.

Procedul însă care este mai răspândit printre popoarele sălbaticе de azi este acela al frecării prin învîrtirea unui băț ascuțit, care se învîrtește foarte repede cu mâna în gaura făcută într'un alt lemn. Abatele Lacoille în jurnalul istoric al călătoriei pe care o a făcut la Capul de buna speranță, istorisește asupra îndemnării pe care o au Hotențoții de a produce focul în acest mod, adăugând că acestia au grija de a pune mai înainte în gaură un fir de iarbă uscată, pentru-ca să accelereze aprinderea.

Toate celelalte popoare sălbaticе ale Africei întrebunțează cremenea, și se crede că Hotențoții cari sunt stupizi ca și Vadahii, un trib din insula Ceylon, cărora le lipsesc chiar primele noțiuni de numărațiune și cari au același sistem, l'au împrumutat dela tribul Negritos din insulele Andaman, din Oceania.

În toată Australia conservarea focului este lăsată în grija femeilor, cari țin neconținut aprinsă o ramură dintr'un pom special, veghind ca pe timpul emigrațiunii unui trib, să aibă în totdeauna o astfel de ramură aprinsă, pentru facerea focului în locurile de poposire. Unele triburi sunt așa de neîndemnatice la produțiunea focului, încât când li-se stinge focul trebuie să facă călătorii lungi pentru a cere foc dela un trib amic.

La triburile australice s'a găsit tot acest sistem însă mai perfecționat, rotațiunea bățului făcându-se cu o curea care se înfășoară pe el și care se ține cu mâinile de ambele extremități, trăgând de una și de alta în astfel de mod încât când o parte se desfășoară cealaltă parte se înfășoară, tocmai ca la fântânile cu două găleți, cari se înfășoară s'au se desfășoară pe osie după-cum se ridică în sus o găleată sau cealaltă. Operațiunea se face cu repezițiune pentru a se produce aprinderea.

Acest procedeu, după cât se pare de origină din Asia-centrală, s'a întins spre Nord, de unde se crede că a putut să treacă și la popoarele Americii meridionale întinzându-se până la golful Hudson, unde a fost găsit la Eschimoși de H. Ellis.

Poporul asiatic Aryoi a întrebunțat procedeu de a produce focul prin frecarea rotătoare a celor 2 bețe pe cari le-a numit *aronii*, ear' unealta o a numit *svastica*, care a dat nașterea la o mulțime de povești. Astfel *svastica* ni se prezintă aci sub forma a 2 gemeni trecuți în zodiac, după-cum se găsește la Greci sub numele de Dioscuros, aci sub aceea de sex diferit, bățul rotător sub aceea de *promonitha* fiind tatăl focului atât de binefăcător, ear' aceea cu găuri mama lui. (Va urma).

Adunare învățătorească și mai ceva.

În 24 Septembrie a. c. și-a ținut reuniunea învățătorilor greco orientali de sub jurisdicțiunea consistorului arădan adunarea generală în Oradea-mare. Începutul adunării, pus pe 9 ore, s'a strămutat pe 2 ore după amiază pentru înmormântarea fostului jude la tabla regească Dionisie Poinar, fiind președintele reuniunii D. Nicolae Zigre, rudă de aproape a defunctului, ear' vicepreședintele D. Toma Păcală, protopop, parochullosului. Actul înmormântării l'a săvârșit P. C. Sa Vasile Mangra, vicar episcopesc, cu cinci preoți.

Pela 2 ore vicepreședintele deschide ședința și se începe constatarea celor prezenți, cari deși timpul a fost neplăcut, s'au prezentat în număr frumos. Într'aceea sosesc și dl președinte, fiind primit cu »Să trăiască«. Să aleg: o comisie pentru cenzurarea raportului casarului și una pentru a bibliotecarului. Vine la ordine deciderea asupra modificărilor pofite de ministru în statutele reuniunii înapoiate deja a treia oră. Cere adesea ministrul, că inspectorul regesc să fie invitat totdeauna și la ședințele comitetului reuniunii, și protocoalele ședințelor comitetului să i-se trimită în copie. Această pretensiune nedreaptă reuniunea n'a primit o excepțiune unui »Papricăș Iancu«. Nici Venerabilul consistor, ca autoritate supremă și nici inspectorii noștri școlari nu s'nt pofiți la ședințele reuniunii, nu știm pe ce cale vine ministrul cu o astfel de pretensiune nejustă. S'a concretizat presiunea să motiveze — după merit — acea pretensiune fără basă. Un incident: O comisie a invitat și pe P. C. Sa dl Vicar la adunare. Comisia raportează: P. C. Sa i'a primit cu iubire. — O voce: Ar fi trebuit doară să nu vă nici primească! — a asigurat pe învățătorii despre spriginul său, dar' fiind obosit nu poate participa și propune trimiterea unei adrese de alipire. La aceasta un învățător observă: Adresele de aderență, introduse în viața noastră bisericească de un timp încoace, se fabrică ca și cum se sporesc bureții după ploaie. Crede, că oamenii serioși și neconduși

de vanitate s'ar și urî de ele. Învățătorimea prin faptele sale n'a dat ansă la presupunerea, că nu ar fi cu alipire cătră superiorii sei; ear' întrucât aderența ar fi un răspuns la luptele dintre partidele interne, nu ar fi rațional a ne face judecătoria în cauză, ear' dacă se referese la atacurile esterne nu ar fi consult a ne exprima față de ele ca reuniune. Se trece la ordinea zilei. Din rapoartele comisiunilor s'au constatat, că reuniunea dispune de peste 500 coroane, depuși la »Victoria« și »Bihoreana«. De când reuniunea în lipsa de statut nu funcționează regulat, membrii nu contribuiesc cu nimic la sporirea fondului, deși aceasta nu e corect. Biblioteca conștă numai din cinci opuri. S'a decis darea unui apel cătră public și autori pentru sporirea ei, respective donarea de opuri și s'a votat o sumă și la budget pentru aceasta. La spesele reuniunii s'a observat, că diurnele date, respective liquidate la doi învățători pentru participare la adunarea reuniunii din Arad trec peste suma votată spre acest scop de reuniune în anul trecut, dar' s'au acceptat. Venind rîndul la propuneri, s'a adus în discuție și noua ordinațiune ministerială referitoare la propunerea limbii maghiare. În învățătorime s'a observat, ba unii și-au exprimat părerea de rău, să consistorul din Oradea-mare nu a dat învățătorilor nici o îndrumare în această privință, fiind acea ordinațiune în mai multe forme înțeleasă. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Tovărășile agricole.

I.

Cu toții deplângem starea puțin înfloritoare, în care lăncezește gospodăria sateanului nostru, dar' prea puțini din cei chemați a-l îndruma la o gospodărie mai sistematică, la o muncă mai rațională, — ne interesăm a-i face acest bine.

Săteanul nostru în genere, deși destul de muncitor, nu are însă destul rost la muncă, apoi este puțin păstrător, pe el nu-l îngrijește mult ziua de mâine.

Femeea lui este tot așa de fără rost la muncă ca și bărbatul seu. Ea este în genere puțin gospodară, adeocă nu are nici ea destulă chibzuială în afacerile casei.

Sătenii noștri, cu un cuvânt, trăiesc cum se zice de azi pe mâine.

Aceasta este în prima linie cauză, că sateanul nostru nu progresează pe tărîmul economic.

Pentru a se îndruma pe o cale de gospodărie mai temeinică, el are absolută nevoie de a fi dăscălit energic și în mod convingător.

Măsurile oficiale ce se iau dela un timp încoace în scopul de a influența asupra îmbunătățirii gospodăriei sateanului nostru s'nt destul de salutare, însă efectul lor se va vedea numai mai târziu. Atâta însă nu este de ajuns. Dar' în definitiv nici statul nu are putința de a îndrepta toate relele ce ne bântue, ci ar trebui ca și particularii doritori de a vedea țeara îndrumată pe cale de progres, să se ocupe de aproape de starea sateanului nostru.

Între multele mijloace, cari țințesc la același scop, adeocă la îmbunătățirea soartei sateanului nostru, se pot număra și așa numitele »tovărășii agricole«.

Cred că nu este nevoie a insista prea mult pentru a dovedi influența binefăcătoare ce ar avea asupra îmbunătățirii gospodăriei și a traiului sătenilor noștri în genere, dacă ar reuși să-i convingem să se întovărășească: pe deoparte pentru a se provisiona, adeocă a cumpăra în tovărășie unele materii prime precum: semințele, mașinile, instrumentele și uneltele agricole de cari au nevoie; ear' pe de alta, de a-și desfăce, adeocă de a vinde în tovărășie produsele lor agricole, precum: grăul, cucuruzul, fructele, laptele, pasările, ouăle, etc. sau în fine de a se întovărăși pentru a produce sau transforma, adeocă a industrializa în comun, unele produse a le lor, precum: de a înființa o lăptărie, o distilărie de rachiri de fructe, o uscătoare de fructe și legume, o pepinieră, etc.

Asemenea asociațiuni, pe cari le-am numit »tovărășii agricole«, după scopul ce urmăresc s'ar putea chema unele »Tovărășii de provisionare sau cumpărare de

Sécuii și taurul.

Sécuii noștri din Ardeal
S'nt destui de prostăi,
N'au păreche pe sub soare;
Ei s'nt cei mai nătărăi.

Vestea lor a mers departe,
S'nt ei cunoscuți de toți,
Din cărți sau din auzite,
Cât închipui nu-ți poți.

Eată o istorioară,
Din a lor prea mari prostii,
Ascultați dar' ori și-care
Câți trăiți, câți s'nteți vii:

Într'un sat din Sécuime,
Unde se țineau mai culți,
'Și-au arătat ei prostia,
Deși erau foarte mulți.

În satul acel vestit,
Aveau biserică mare,
Dară era de tot veche
Și coperită cu pae.

Coperișu-a putrezit,
Umezeală conșinea,
Înoată iarba era mare,
De puteai cosi prin ea.

Se certau cari să cozească?
Popa, sfătul ori diacul,
Dar' oamenii nu lăsau
Zicând: care drept tot satul.

În urmă tot se învoiră,
Ca iarba de pe zidire,
El cu taurul s'o pască,
C'atunci a fi mulțumire.

Tauru-i de-al satului
Chiar ca și biserică,
Bine se gândiră dară,
Că vor face bine-asa.

Leagă taurul de gât,
Cu funie ori cu lanț,
Și-l conduc la coperiș,
Să-l sue la pășunat.
Tragu-l sus, dar' era greu,
Pentru taur și mai rău,
Bietul limba și-o scotea,
Căci abia mai răsufia.

Când l'or vâst cu limba scoasă.
Doamne cum se mbucurau,
Zicând care pofță mare
După iarba ce i-o dau.

Chitmu.

Dochia.

de Biria.

A fost, se zice odată, — că așa ne spune rîndul — un mare împărat, ce închinându-și șeaua pe un cal iute ca vîntul, în lume a plecat. A zis să-l ducă șoimul, precum îl duce gândul, spre un țerm de el visat.

Și înșirat-a drumul, din zile făcând an, cu firea-i mult vitează. Prin sinuri de pădure, pe margine de lan mereu înaintează, când de odată vede cum calu-i năzdrăvan se-oprește... și nechează.

Atunci gîndește iute: nu-i vremea cătră seară! La ce stă murgu în loc? Se saltă ușor în aer, ținînd picioru în scară; se prinde de mijloc; ear' ochiul lui de vultur întinderea măsoară... Iși simte alui noroc.

Căci lângă un brău de apă, ce țeara în lung brăzdează în șovăiri de argint, se înalță o pădure cu vîrfu în spre

unelte, produse sau obiecte, ear' altele
Tovărășii de producțiune și desfacere
de produse brute sau transformate.

Ele se pot forma din sătenii dintr'o
singură comună, sau mai bine din mai
multe comune învecinate.

I. Tovărășii de aprovizionare.

Acest fel de tovărășii au de scop
aprovizionarea sau cumpărarea în tovără-
rășie:

a) de semințe agricole, de semințe
de zarzavat, de pomi roditori, de viță
altoită etc.;

b) de mașini (sămănătoare, vântu-
rătoare, trioare), instrumente și unelte
agricole (pluguri, grăpi, tavaluge, coase,
sape, târnăcoape, greble, furci, etc).

Fofoasele ce rezultă pentru întovă-
rășii, cumpărând în tovărășie, față de
modul cum obișnuiesc astăzi a cumpăra
adecă fiecare în parte, — se pot resuma
în două cuvinte: au privilegiul să cum-
pere lucru bun și ieftin, fără ca să piardă
timpul atâta lume. De pildă, dela un
timp încoace sătenii noștri se îndeletni-
cesc a cultiva lucernă și trifoiu. Astăzi
fiecăre sătean se duce la orașul cel mai
apropiat și cumpără sămănță de lucernă
— de a cărei calitate nu garantează ni-
meni — dela un comerciant, care și el la
rîndul lui o cumpără dela un alt comer-
ciant principal din capitală, care de si-
gur și-a aprovizionat-o printr'un comi-
sionar. Cum fiecare din acești mijloci-
tori trebuie să câștige ceva, de sigur că
prețul ei este cel puțin cu 20 la sută
mai ridicat decât dacă s'ar cumpăra di-
rect. Afară de aceasta nimeni nu ga-
rantează nici originea, nici calitatea ei,
așa că adese-ori sau nu răsare sau și
dacă răsare nu durează mult timp și
apare troscășelul (cuscuta), care o prăpă-
dește. Dacă pe lângă aceasta se mai ține
în seamă și pierderea de timp a fiecărui
sătean în parte, precum și cheltuiala fie-
cărui, apoi de sigur că numai profitat
nu poate fi. Așa se întâmplă cu apro-
vizionarea tuturor obiectelor, de care are
săteanul nevoie.

Într'o tovărășie toți sătenii cari se
întovărășesc, se înscriu din vreme la co-
mitetul sau căpetenia tovărășiei, arătând
felul și cantitatea semințelor sau instru-
mentelor ce doresc a cumpăra, ear' acea-

sta cere oferte și probe direct dela fabrică
ori la reprezentanții lor din țară sau
străinătate. Ofertele și probele se su-
pun aprecierii și hotărârii comitetului;
căpetenia aduce apoi la cunoștința să-
tenilor prețul; ear' acestia depun su-
mele pentru cari voesc a cumpăra și în
urmă se face comanda, din care la so-
sire se impart mărfurile celor în drept.

Atunci când tovărășia stă în legă-
tură și cu o societate de credit și eco-
nomie, poate aceasta să înlesnească to-
vărășia pentru un timp hotărît cu su-
mele de lipsă pentru plata obiectelor co-
mandate. Cu chipul acesta fiecare mem-
bru al tovărășiei, fără bătae de cap, fără
frică de a fi păcălit și fără pierdere de
timp, cum s'ar zice stând acasă pe sal-
tea, va avea la timp semințele sau in-
strumentele de care are nevoie, și bune
și ieftine.

II. Tovărășii de producțiune și desfacere.

Acestea pot avea de scop produ-
cerea și desfacerea sau vânzarea în co-
mun:

a) a produselor agricole: grâu, ou-
curuz, orz, fasole etc.;

b) a fructelor proaspete de tot fe-
lul și a nucilor;

c) a laptelui de vacă sau produse-
lor de lăptărie, unt și brânză;

d) a pasărilor de curte și a ouălor;

e) instalarea de poverni (velnițe)
comune pentru a fabrica țuică și tot fe-
lul de rachiuri de fructe;

f) instalarea de cazane pentru fa-
bricat magiunuri, siropuri și paste de
fructe;

g) instalarea de uscătoare de prune
și alte fructe, precum și de zarzavaturi,
apoi:

h) înființarea de prisăci (stupării)
sau desfacerea produselor de stupărie,
ciară și miere;

i) înființarea de pepeniere, de pomi
roditori și vițe altoite;

k) cultura vermillor de mătasă,
trasul și desfacerea mătasei brute în
comun;

l) înființarea de culturi de legume
și zarzavaturi etc.

Fofoasele ce decurg pentru acest
fel de tovărășii, sînt multe așa de pildă,

pot vinde produsele lor mai cu preț când
vînd toți la un loc, căci pot oferi pro-
ductele lor direct pe piețele de desfa-
cere, așa că scapă de precupeți și negu-
stori, apoi vînd în totdeauna numai pe
bani gata.

Transformând unele produse brute
în produse mai rafinate, pe lângă că
se va avea un profit mai mare, apoi
se dă întrebuițarea ce trebuie să se dea
fiecărui fel de produs în parte, adică
nu se risipește nimic.

Un alt folos mai mare pentru to-
vărășii va isverî din faptul, că ei vor că-
uta să și îmbunătățească din ca în ce
mai mult mijloacele de producțiune și
prin urmare produsele. Așa de pildă
întovărășindu-se locuitorii unui sat, pen-
tru a desface laptele în comun, fiecare
va căuta să aibă o vacă mai lăptoasă,
va cultiva nutrețuri bune, ca să o hră-
nească mai bine, își va face un grajd
mai sistematic pentru a o adăposti, etc.

În o tovărășie de vânzare în co-
mun a pasărilor de curte și a ouălor,
vor alege pasărele cari se îngrașă mai
lesne sau cari ouă mai mult; le vor face
cotețe călduroase ca să ouă și pe iarnă,
vor îngriji cu timpul să aibă câte un co-
coș de rasă bună de ouă, care li-se va
pute procura tot în tovărășie.

(Din România.) Maximilian Popovici.

Statut pentru tovărășii de consum.

I. Firma (numele) și scopul.

§. 1.

Subsemnații întemeiază pe baza le-
gii de tovărășii o tovărășie cu firma
(numele): *Tovărășia plugarilor înre-
gistrată cu garanță mărginită din....*

§. 2.

Scopul tovărășiei este:

1. Cumpărarea comună a articole-
lor (lucrurilor) de consum și a celor
trebuincioase pentru exploatarea eco-
nomiei.

2. Vinderea comună a produselor
economice.

amiază; ear' poalele-i s'alint în aurul
din vale belșugul ce vinează în al hol-
delor gînt.

Mai mândru decât toate e chipul
unei fete cu ochi fermecători, cu mijloc
de albină ușor înclină cu bete sub sinu-i
plin de flori, Marama cea subțire nu
ascunde ale ei plete ce rupte par din
zori.

Ear' vîlnicul în falduri pe șolduri
leneș curge, ușor de-i sapă boiul. Boga-
ta-i tinereță ce încă nu amurge cu drag
își arată toiul. Pe unde ea coboară, în
urma-i codrul muge și plînge trist
oimpoiul.

Și ochii lui de odată în ținte ohiar
rămân, privind la draga zîină. El simte
într'o clipă pe sufletu-i stăpîn isvorul
de lumină și vede cu prîpire cum do-
rul cel hain de inima-i s'animă.

Pășește în spre dinua, plecându-și
capu în jos și-i zice cu iubire: »Ușor
m'ai scos din minte cu chipul tău fru-

mos; voiești să-ți fiu eu mire? Hai iute
vină cu mine copilă încântătoare, căci
te așteaptă Doma, ca mâni, mult fericită
să-și pună încă o floare pe sinu-i mîn-
dru Roma.

Dar' eată că s'aude un cal care
aleargă, pământul sub copite pîrînd că
vrea să-l spargă. Un rege de odată
stă în fața lui Traian. Din brîu el iute
își smulge cumplitul buzdugan. El pare
înalt și mândru cu portul lui sumeș. Pri-
vind cu ochi în pară viteazul călăreș,
îi zice eu urgie, căci el cu vîzu-i supse
că ochii dela zîină voinicul nu-și
mai rupse: »De unde ești străine?
Știu-ai unde vii? Pe Decebal din nume
să poate să nu-l știi? Privește, am în
mână acest toiag străbun; pe cei cu
gînduri rele eu știu, ca să-i răpun.

— Dacă-mi cunoști gîndirea, atunci
Traian îi zice, de sigur azi din două
un cap, trebuie să pice.

Se iau la luptă dreaptă voinicii
amîndoi; se luptă pîn' la moarte cu

rîvnă de eroi... Norocul stă pe partea
viteazului Roman... Pe Decebal îi
culcă... Șirepul nădrăvan anume ară-
tase popasul lui Traian.

RÎS.

Călugărul și nătărăul.

Un călugăr și-un nătărău, călătore-
rind în același vagon, acest din urmă
face glume pe socoteala cuvîntului.

— Știi, părinte, ce deosebire este
între un măgar și un călugăr?

Călugărul mirat de atîta obrăzni-
cie, se gîndi puțin și apoi răspunde:

— Deosebirea este, că măgarul poartă
crucea pe spate, ear' călugărul o poartă
pe piept. Dar' d-ta poți să-mi spui, ce
deosebire este între un măgar, și un om
ca d-ta.

— Nu știu.

— Ei bine, nici eu nu știu.

II. Tovarășii.

§. 3.

Cine vrea să se facă tovarăș trebuie:

1. să fie majorean și în privința morală nepătat;
2. să poată dispune liber de averea sa;
3. să locuiască în comuna... sau să aibă în această comună avere reală.

§. 4.

Spre a pute dobândi drepturile unui tovarăș trebuie:

1. a se declara în scris pentru intrarea în tovarășie;
2. a fi primit din partea direcțiunii tovarășiei.

Respinge direcțiunea primirea, atunci poate apela respinsul la adunarea generală, care hotărăște definitiv.

§. 5.

Expirarea din tovarășie urmează prin:

1. repășirea de bună voință;
2. schimbarea locuinței sau pierderea averii nemiscătoare;
3. moarte și
4. eschiderea din tovarășie.

§. 6.

Fiecare tovarăș, care vrea să repășească din tovarășie, trebuie să însoție direcțiunii expirarea sa în scris cel puțin cu 6 luni înainte de finea anului administrativ.

Repășirea unui tovarăș prin transmiterea (cedarea) drepturilor sale în favorul altei persoane, poate să aple numai în urma aprobării direcțiunii.

§. 7.

Afară de motivele induse în legea de tovarășii poate fi eschis un tovarăș la propunerea direcțiunii, consiliului de control, sau a $\frac{1}{3}$ din totalitatea tovarășilor, din cauza neîmplinirii îndatoririlor impuse prin statut sau a altor îndatoriri față cu tovarășia.

Eschiderea află loc la finea anului administrativ în urma hotărârii adunării generale.

§. 8.

Cei eșii din tovarășie — precum și moștenitorii celor reșoși, continuă a garanta încă prin un an întreg pentru toate îndatoririle contractate de tovarășie, pe când erau ei tovarășii — și părtaşiiile li-se vor înapoia împreună cu profitul pe timpul cât au fost tovarășii, abia după trecerea unui an dela expirare.

III. Drepturile tovarășiei și ale tovarășilor.

§. 9.

Drepturile tovarășiei și ale tovarășilor se întemeiază pe legea de tovarășii și pe dispozițiunile statului.

§. 10.

Fiecare tovarăș este îndătorit:

1. a lua parte la consfătuirile adunării generale și a se folosi la aceste dreptul de votare și alegere;
2. a se folosi de întocmirile tovarășiei.

§. 11.

Fiecare tovarăș este îndreptățit:

1. a se supune dispozițiunilor statutului și ale regulamentului;
2. a nu lucra contra intereselor și hotărârilor tovarășiei;
3. a nu lua parte nici mijlocit nici nemijlocit — la o asemenea întreprindere, dacă nu admite adunarea generală;
4. a dobândi cel puțin o tovarășie și a solvi cotizațiunile datorite;
5. a solvi o taxă de intrare, a cărei mărime o hotărăște adunarea generală și care incurge în fondul de rezervă;
6. a garanta pentru toate îndatoririle tovarășiei cu o sumă înzeceată a părtaşiiilor, cu cari s'a angajat față cu tovarășia.

IV. Administrarea tovarășiei

§. 12.

Afacerile tovarășiei se administrează prin:

1. direcțiune,
2. consiliul de control,
3. adunarea generală,
4. contabilul și
5. casarul.

Direcțiunea.

§. 13.

Direcțiunea se alege la adunarea generală și constă din un director, un vicedirector și cinci membri ai direcțiunii.

În fiecare an repășesc din direcțiune doi membri.

Aceia, cari au să repășească pentru prima dată, se designează prin tragerea la sorți, mai târziu hotărăsc anii de serviciu.

Realegerea e admisă.

Membrul vechiu rămâne în funcțiune, până a fi confirmată alegerea următorului prin introducerea în registrul tovarășilor la tribunal.

Pentru cazul, că repășește un membru al direcțiunii în decursul anului sau este în alt mod împedecat a funcționa, consiliul de control îl poate substitui până la adunarea generală prin alt tovarăș. (Va urma).

De-ale meseriașilor.

(Urmare și fine.)

În ce privește numărul comercianților și meseriașilor noștri din Alba-Iulia, e în total de 281, și anume:

Comercianți sînt 3: Victor Onițiu, conducătorul filialei »Concordia«, Petru S. Cirlea și Iosif Roman.

Calfe de boltă (comii, sînt 6: Traian Novac, Augustin Butariu, Basiliu Balint, Silviu Oprean, Remus Balomiri și Ioan Giurca.

Elevi de boltă sînt 3: Iosif Roman, S. Andreiu și Valeriu Dicu.

Măiestri se află cu totul 79 și reprezintă 17 branșe: pantofari 8 (Iacob Tulburean, Ioan Toth, Petru German, George Codruț, Nicolau Moldovan sen., Nicolau Moldovan jun., Nicolau Benga, Ioan Turcan), ciobotari 18 (George Murășan, Nicolau Plesa, George Plesa, Ioachim Dănilă, Remus Muntean, Ioan Târnovean, Vasilie Man, Ioan Preșia, Nicolau Roșca, Nicolau Păcurariu, Nicolau Pescariu,

Mihailă Craiovean, Ioan Muntean, Ioan Vințan, Nicolae Totoian, G. Târnovean, Iosif Benedec, G. Toth), zidari 13 (N. Metesan, Tănase Totoian, Anghel Roșca, Cornel Fetia, Teofil Cricovean, Iosif Grecu, Petru Drămbărean, Anton Drămbărean, George Vințan, Augustin Betenzan, George Drămbărean, Nicolau Șerbu, Ioan Mărginean), bărdași 7 (Vasilie Anghel, George Gerasim, Nicolau Șeșan, Ioan Sasu, Simion Berghian, Augustin Anghel, Nic. Anghel), măcelari 13 (Cor. Cirlea, Iosif Cirlea, George Groza, Ioan Ghiulai, Nic. Gerasim, Ioan Moldovan, Nic. Timbus, Petru Cirlea, Vasilie Cirlea, Vasilie Totoian, Mitru Vințan, Ioan Muntean, George Șerban), ferari 4 (Augustin Bogdan, Remus Șerban, Franț Covaciu, Iuliu Prodan), rotari 2 (Iosif Moldovan, N. Harmuth), croitor 1 (Iulius Ardelean), pardositori 2 (Mihail Pod, Petru Cadar), funar 1 (Victor Papiu), orologier 1 (Ioan Cricovan), timplari 2 (Axente Bibițo, Simion Savul), pânzari 2 (Mihail Anghel, Petru Anghel), sitar 1 (Pavel Roșca), morari 2 (Ioan Anghel, Ioan Pleșia), lăcătariu 1 (Pius Papiu), cernitor 1 (Sigmond Secalean),

Sodali se află 89, de 14 soiuri de meserii: friser 1 (Augustin Pleșa), lăcătari 7 (G. Chirilă, Vic. Pop, Cornel Muntean, Nic. Bimbea, Toma Raț, Ioan Giurca, Sabin Papiu), ferari 2 (Iacob Briciu, Pavel Covaciu), timplari 3 (Nicolae Truția Nicolae Locoșian, Ioan Muntean), pantofari 4 (Ioan Nestor, George Dades, Vasilie Perisian, I. German), cismari 8 (Nicolae Fodoruț, Vasilie Bumbean, Petru Șerban, Zevedeu Dăean, Petru Ordean, Ioan Pamfilie, Todor Bucur, Stefan Macarie), hornar 1 (Antonie Todoruțiu), zidari 44 (Iuliu Timișan, Ioan Cormos, Constantin Spinean sen., Constantin Spinean jun., Ioan Drămbărean, Pavel Drămbărean, Ioan Grecu, Nicolae Câmpean, Ioan Câmpean, Elie Roșca, George Bărbăntan, Ioan Șerbu, George Eneșel, Nicolae Roșiu, Nicolae Strejan, Ioan Man, Silvestru Ciumbrudean, Stefan Crișan, George Totoian, Ioan Fetia, Ioan Goadă, Ioan Ciumbrudean, Nicolae Simtimbrean, Ioan Pop, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Stefan Groza, Nicolae Groza, Vasilie Drămbărean, Ioan Roșca, Anton Garasca, Ioan Mihălțan, Ioan Ursu, Petru Heprian, Vasilie Șerban, Nicolae Ilea, Dumitru Heprien, Ioan Turcan, Petru Cetean, Ioan Roșia, George Ceteanu, Ioan Câmpean, Vasilie Timișan, Ioan Petrasc), orologier 1 (George Cricovan), perier 1 (N. Murășan), tinichigii 3 (Romulus Duma, Antone Borician, Ioan Baca), bărdași 4 (Iosif Bocriu, Mihailă Muntean, Nicolae Cirlea, George Goga), pardositori 3 (Petru Cadar, Ioan Barb, Carol Dobaca), măcelari 7 (Publiu Murășan, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Emil Vințan, Ioan Muntea sen., Petru Muntean, Sabin Mărginean).

Elevi se află 101, de 14 soiuri de meserii: zidari 20 (Angel Gerasca, Ioan Rocsa Andreiu Păcurariu, Nicolae Rocsa, Dumitru Simtimbrian, Mihailă Roșiu, Ioan Pologa, Ioan Pleșa, Ioan Muntean, Nicolae Turean, Romulus Tath, Petru Istrate, George Maior, Ioan Mărginean, George Sasu, Nicolae Roșu, Ioan Botta, Nicolau Moldovan, Simion Rațiu, Nicolae Mihălțian), pantofari 12 (Dominic Roșu, Simion Pop, Partenie Rusan, Ioan Fleșeriu, Istrate Morariu, Nicolae Crișan, Alexandru Mețian, David Denes, Avram Coman, Petru Ribițo, Petru Alexandru, Mitru Gerasim) ciobotari 20 (Filip Pop, George Nicolae, George Dan, Ioan Morariu, Ioan Popescu, Ioan Păcurariu, Lazar Susman, Andreiu Anca, Istenie Dăcan, Toma Oneșia, Vasile Păcurariu, Nicolae Tath, Artenie Drămbărean, Ioan Stanciu,

Ioachim Trif, Iosif Dăcău, Ladislau Păcurariu, Petru Moldovan, Ioan Morariu, George Turcan), ferari 7 (Andrei Bimbea, George Cehan, Teodor Cecritariu, Ioan Bocșia, George Groza, Iosif Ghiurca, Ioan Onisia). lăcătari 8 (George Cricovean, Grig, Iltis, Cornel Metesan, Antoniu Butia, Oprea Gearfașiu, Petru German, Petru Muntean, Enea Bucur), tēmplari 7 (Vasilie Bimlea, Simion Marcu, Ioan Carpodean, Augustin Sasu, Alexandru Niccoară, Romulus Pop, Ioan Groza), rotari 4 (Iosif Goțian, Valerian Morariu, Nicolae Lăncrănjan, Grigore Toma), 2 tinichigii (George Timișan, Teodor Pompea), frânghelari 7 (Nicolae Petrașc, Ioan Gligore, George Timariu, Nicolae Suci, Ioan Marcu, Andrei Păcurariu, Sofron Ciunganu), croitori 2 (Ioan Todor, Antofon Popa), 1 strugariu (Ioan Moldovan), pelari 2 (Vasilie Morariu, Andrei Timișan), morari 5 (Ioan Pescariu, George Bodolan, Publius Doboca, Mihail Coseriu, Emil Pop), iriseri 4 (Petru Drâmbărean, Petru Coseriu, Mihail Sergedean, Mihail Angel).

Sibiu 7 Octomvrie n. 1902.

Din însărcinarea comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«

I Apolzan, not Reun.

Știri economice, comerț, industr. jurid.

Grâu cu gărgărițe Din partea ministrului de agricultură se face din nou cunoscut, că grâu mâncoat de gărgărițe nu se primește pentru transport pe căile ferate, nici în magazine. De aceea e în interesul fiecărui producător sau neguștor de grâne, ca să 'și-le țină ferite de gărgărițe sau să le curețe.

Telefonul București-Budapesta. E vorba să se construiască o linie telefonică între Budapesta și București, prin Brașov.

În acest scop autoritățile ungare au început demersurile pe lângă guvernul român.

Ridicarea tarifelor pe căile ferate ungare o proiectează ministrul de comerț. Ridicarea, care va fi de 5% și va privi toți artișii, afară de făină, cereale și lemne, e vorba să intre în vigoare de la 1 Ianuarie 1903.

Comerțul Franței. Importul Franței a fost în primul pătrar de an de 1290 milioane 900 mii franci, ear' exportul de 1046 milioane 747 mii franci.

Locuitorii străini în România. După o statistică a ministrului de interne, în cursul lunii Iulie, anul acesta, au intrat în România 4426 lucrători străini, dintre cari 2297 austro-ungari, 8 belgieni, 606 bulgari, 11 francezi, 39 germani, 491 italieni, 30 ruși, 749 turoi și 498 de diferite naționalități.

Comerțul cu smeură și mure. Pentru smeura și murele sălbatice, ce se găsesc prin pădurile statului, o casă franceză a făcut o ofertă ministrului de domenii, spre a 'i-se concede culegerea lor, având a se face din ele siropuri pentru export.

Căile ferate, cari înfășoară pământul, sânt în lungime de 805.818 chlm. împărțite pe continente astfel:

Europa	296.393 chlm.
Asia	62.360 »
Africa	16.783 »
America	402.177 »
Oceania	36.904 »

Statele Europei au fiecare în parte următorul nr. de chlm.

Austro-Ungaria	36 983
Belgia	6202
Bulgaria	1100
Danemarca	3001
Englita	38.500
Franța	42.827
Germania	51.391
Grecia	972
Italia	15.787
Norvegia	2.053
Olanda	4724
Portugalia	2375
România	3242
Rusia	59.849
Serbia	578
Spania	13.357
Svedia	11.320
Turcia	2049

Viile din jurul Sibiului dau o recoltă foarte slabă. Ceea-ce a rămas după bruma din Septemvrie, nu s'a copt.

Impăduriri în România. Administrația pădurilor, statului își propune să facă toamna aceasta întinse plantații de stejar în Dobrogea și în mai multe regiuni muntoase din țară.

În acest scop, ea a dat ordine agenților serviciului forestier de a strînge cantitatea cea mai mare posibilă de ghindă și de a o ține la dispoziția comisiei însărcinată cu plantațiile.

Reuniuni de consum în Bucovina. Deputatul Teodor Flondor a lucrat un statut pentru reuniuni de consum, de cari se vor înființa în toate cercurile Bucovinei.

SFATURI.

Plantarea pomilor. A sosit timpul facerii gropilor, în cari vor trebui plantați.

Gropile trebuiesc făcute adânci de un m. și largi tot de un metru și lăsate deschise pentru ca pământul să se poată îmbiba de gazele necesare vegetației.

Se va observa, ca distanțele între gropi să fie lăsate astfel, ca la maturitatea pomilor coroanele lor să nu se atingă.

Poamele sânt leac. Strugurii, mai ales cei roșii, curăță sângele, persecile dirig stomacurile stricate, merele, mai ales ferte, ajută, îndeosebi la copii, foarte mult la mistuire. Zama din patlagele influențează în mod favorabil asupra ficatului și mațelor, mustul de pepeni alungă frigurile și boalele de răunchi. Prunele ferte sânt bune pentru scrofuloși, picuri de lămâie în cafea caldă alungă durerea de cap.

Cleiu pentru crepături în buși. Topim laolaltă și amestecăm mereu 2¹/₂ părți seu, 2 părți ceară și 4 părți unsoare de porc. Când începe să se răcească amestecul, mai adaugem 2¹/₂ părți cenușe cernută. Amestecătura aceasta o păstrăm la un loc răcoros. Când vrem să o folosim, curățim mai întâiu crepătura, încălzim cleiul deasupra unei lumânări și ungem cu el crepătura.

Nucile încă trebuiesc alese, căci cele vermănoase sau seci nu sânt potrivite printre cele bune. Pentru de a le alege, le aruncăm într'un vas cu apă. Cele bune cad la fund, cele seci înnoată deasupra, cele stricate cad mai încet la fund.

FELURIME.

Tîrg de fete. În satul Bodony în comitatul Baranya în Ungaria, e în fiecare an în cea dintăiu Duminecă după 14 Septembrie, un »tîrg de fete«, unde vin flăcăii de 'și aleg neveste. Des de dimineață vin fetele și flăcăii, însoțiți, și unele și alții, de rude. Fetele, cu fuzete scurte de pânză sau cu haine de mătase, neapărat cu un lanț de argint la gât, toate sulimentate tare; flăcăii cu haină scurtă neagră, cu pantaloni strimți și cu cioboate crețe, vicsuite cu lustru, avînd baston de trestie în mână. Fiecare sat formează grupă deosebită. În strada mare a satului, de amîndouă părțile, sânt corturi cu turtă dulce etc. Fetele, ținîndu-se la braț, se plimbă în sus și în jos, iar flăcăii cu mumele sau cu nănașele stau șir de a lungul drumului. Din vreme în vreme fetele stau dinaintea vre-unui cort, par o'ar vrea să cumpere ceva, în adevăr însă numai ca să dea flăcăilor timp să se apropie de ele. Dacă place una vre-unui flăcău, acesta se apropie și intră în vorbă. Acesta zice fetei, când ea vrea să plătească turtă dulce: »Lasă dragă, plătesc eu. De unde ești, trandafirelule? « »Din Ozd, dar d-ta? « — »Din Bacsa — »D-zeu să te ție! « — »Și pe tine pe lângă mine«. Flăcăul vorbește cu tu, fata cu d-ta. Apoi flăcăul cumpără fetei un păhar de sirop dulce de fructe și în vremea ce fata îl soarbe încetîșor, o cearcă zicîndu-i: »Da-te mi-ar D-zeu și dacă fetei îi place flăcău, ea răspunde: »Facă D-zeu așa«. După un timp se apropie și rudele de parte femească ale fetei, o cercetează din ochi și încep a vorbi. Apoi flăcăul și fata se iau la braț și umblă așa. Flăcăul cumpără ce vrea fata. Neapărat trebuie să meargă la jocul inelelor. La amiază merg într'o barată, unde se vinde friptură de porc, care se prăjește în țigăi descoperite și cari bucătării se chiamă »Cuinea lui Laos«, căci pe o vreme de mare lipsă (pe la începutul veacului al XVII-lea) însuși regele Vladislav al II ar fi mîncat dela asemenea bucătării populare. În asemenea băraoi mîncă tinerii din același taler, apoi merg la joc. Flăcăul ține de vorbă pe fată, poruncește de 'i-se aduce de mîncat și de beut, plătește la Țigani să cânte ce vrea ea și joacă numai cu dînsa și ea numai cu dînsul. Înainte de despărțire o sărută și 'i dă în grije să 'i fie credincioasă. Cîrînd se face nunta.

CRONICĂ.

„Călinarul Poporului“.

Al optprezecelea an din „Călinarul Poporului“ e gata să pornească de nou pe drumul către casa țeranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum »Tipografia« s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un călinar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adevărat o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar pără după firea călinarului.

După obicinuita parte calendaristică, apoi poezii și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cuprinzând date bogate și nouă, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeul Românului“. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșitoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldova, dl Grigore C. Butureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroiului nostru, încât din nou s'a adevărat, că Românii, fie la Murăș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscalitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragalază poezie de T. Șerbanescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eard anume la Viena pentru „Călinarul Poporului“. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bănuțiu. O anecdotă „Copiii Țiganului“ de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vlașuța, urmată de o glumă, premereg portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumească a lui, „Papricașu nașului“. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă »Codrule, Măria-Ta...«, o snoavă »Ovreiul la raiu«, și apoi urmează „Revașul nostru“, aceasta gazeta anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Revașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-ale generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După revaș se continuă articolul din anul trecut „Bucătaria țeranului“, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate

foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, careia îi urmează târgurile.

Notă. Călinarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 40 bani (20 cr.) Pentru încununarea șeselor cu porto se recomandă, ca să și' l procure mai mulți deodată.

Concertul de Duminică Cinci coruri s'au pregătit Duminică trecută să procure o plăcere rară publicului, ce din mari depărtări a alergat la deschiderea expoziției naționale din Sibiu. Au fost corul reuniunii de muzică din Sibiu, corul seminaristilor, corul meseriașilor din Sibiu, al meseriașilor din Sebeșul-săseș și al reuniunii de cântări din Săliște. Teatrul era ticăit, cum numai la prilejuri de acestea mari se vede și aplauzele curgeau ploaie. Prestațiunile cântăreților au și meritat aceasta, căci toți s'au achitat în mod vrednic. Au excelat îndeosebi Săliștenii, sau mai bine zis Săliștencele. Las' că tabloul, ce-l reprezentau pe scenă, era încântător, cânteculele alege erau isvorite din adâncul sufletului românesc, dar' apoi și executarea lor a fost de așa, încât ori-ce reuniune compusă din domni și doamne dela oraș ar pute fi mândră de modul, cum a cântat reuniunea din Săliște. O singură supărare: mulți n'au mai putut căpăta loc în teatrul orașenesc, atâta public venise, apoi puțină speranță de a mai pute asista în urmând la un astfel de concert.

Contribuiri pentru catedrală. La fondul pentru edificarea catedralei a mai contribuit preoțimea din tractul Săliștei cu suma de 2200 cor. Afară de aceste contribuiri au mai încurs dela on. domn protopresb. și preot milit. în pens. Sava Popoviciu din Sadu cor. 1000. Dela dl Nicolae Dragomir, inv. în Saschiz cor. 100. Dela dl Pavel Opreș, prof. în Brad, cor. 300. Dela dl George Părău, prof. în Brad 120.

Alegere de preot. În 19 Oct. n. o. s'a ținut alegerea de paroch în comuna Beșorod, tractul Hăteșului, unde dintre 4 candidați votând 168 inși, candidatul Nicolae Popa din Herțegani a intrunit 154 voturi și astfel a fost declarat de ales din partea protopresbiterului.

Deschiderea „Casei naționale“ din Arad. Duminică în 12 o. Românii din Arad au asistat la o frumoasă sărbătoare națională, la importantul act festiv, al deschiderii și sfîntirii casei naționale, care formează proprietatea parohiei Aradului. Intemeierea acestei case naționale își are de scop întărirea poporului nostru în morală și dezvoltarea simțului național românesc.

În prezența unui public român ales și atât de numeros înocă spectroscopul sală care a costat 20 000 cor. abia îl încăpea. Duminică după amiaza la 2 ore s'a început actul inaugurării casei prin sfîntirea apei. Celebrantul, părinte R. Ciogor, a ținut o cuvântare în care de o parte a arătat scopul casei naționale, ear' de alta relevă meritele ce le are dl Dr. N. Oncu la intemeierea casei naționale. La rîndul său dl Dr. N. Oncu prin o aleasă vorbire se adresează către inteligentă și apoi accentuând, că casa națională în care se află cu toții este rodul dragostei ce-o are față de biserică și neamul său, cere ca cu aceeași dragoste și credință — toți să se apropie de acel locaș, deschis pentru ei în numele Domnului. După vorbirea d-lui Dr. N. Oncu, corul seminarial condus de prof. de muzică dl Trif Lugosan execută rugăciunea de Eminescu »Rugămu-ne 'ndurării«.

Parochul dl T. Vașian vorbește în numele parohiei și învățătorul I. Vancu în numele poporului mulțumeste inteligenței pentru îngrijirea ce o are față de popor. Ceremonialul s'a terminat cu cântarea: »Sus opincă«, căreia i-a urmat apoi o veselă petrecere cu dans.

Primire de preot. Din Păuca ni se scrie: În 7 Octombrie st. n. a. o. poporul credincios al parohiei gr. or. Păuca din protopopiatul Mercurii își primi în mod frumos pe preotul său în persoana dlui Patriciu Marcu. Poporul îmbrăcat în haine de sărbătoare s'a deois a întâmpina pe mult doritul său preot nu numai în comună, ci la o depărtare oare-care, esindu-i înainte cu 16 ficioiri călărești provăzuți cu steaguri și mai multe căruțe îndesuite de popor.

Unul dintre poporeni urând mulți fericoți ani preotului lor, i a răspuns dl preot cu vorbe frumoase. La floare poartă din sat era ridicat steag cu o-nună de flori. Sosind la casa parohială, unde aștepta întreg poporul cu mic și mare, dl preot se adresa cu cuvinte frumoase și mîșoătoare, prin cari îl asigură despre iubirea părintească cu care se va îngriji de aici încolo de soartea sa.

Medic nou în Cacova. Din Oravița ni se scrie, că în fruntea comună Cacova, lângă Oravița (Banat) a fost ales cu multă înufletire de medic cercual Dr. Ilie Iancu din Săsciori. Protoprețo ele a lăsat curs liber alegerii, ceea-ce a făcut o bună impresiune asupra alegătorilor.

Din America. Un abonent de al »Foil Poporului« din Cleveland ne-a trimis o scrisoare mai lungă, din care publicăm următoarele:

În 27 Septembrie s'a sărbătorit desvélirea monumentului lui Kossuth Lajos într'un parc frumos de marginea orașului. Au mers Maghiarii cu toate societățile, cu steagurile lor naționale și ale Statelor-Unite în număr de mai multe mii și și au arătat entuziasmul lor național față de revoluționarul din 48 aici unde e liber ori-și ce neam de oameni și și exprime și manifesteze simțurile sale. Așa și Ungurii veniți aici dela binele din patria noastră, și-au făcut stări și s'au înmulțit și au făcut aici ce între neamul lor nu au putut.

Protestul Slovacilor și al altora au avut numai acel efect că nu s'a conces ca să se pună în piața publică, dar' li-s'a spus că aici e liber să și aducă ori-și ce națiune vre-un erou al său, n'are nimenea nimic în contră. Oare Iancu nostru nu va pute fi adus și pus aici unde e libertate, căci în patria lui nu i-se lasă nici o-nună pe mormânt? Dar' Români sînt puțin emigrați de dulceața dela noi, se vede că mai pot trăi în patrie, căci și cari sînt aici stau tot cu gîndul acasă nu se împămîntenesc aici fără puțin pe la ferme (moși) prin Canada și prin partea apuseană a Statelor Unite, dar' cei mai mulți stau numai ca să lucre și să se întoarcă înapoi cu ceva și să reziste și mai departe născzurilor din patrie. Viitorul va lumina toate.

— Am perdut din tovarășii, cu cari am venit odată, pe Nicolae Stoica din Viștea-superioară, tată la 9 copii. El s'a dus să lucre în canalul, ce am mai spus anul trecut, că se face pe sub lacul Erie, ca să aducă apă bună în oraș. Acolo e plata 3 dolari (14 coroane) pe 8 ore, dar' nu pot mulți oameni suporta apăsarea aerului, ce se bagă cu mașina acolo în adâncime și s'ermanul a lucrat 4 ore și a eșit bolnav și după 4 ore a murit și l-au înmormântat cu petrecere frumoasă mulți Români și l-am dus într'o biserică rom. cat. și apoi într'un cimiter frumos. Așa e soartea lucrătorilor.

Pavel.

Convocare. Adunarea de toamnă a despărț *Medias-Ibașfalău* al Reun. inv. gr.-cat. din arhid. gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se convoacă pe ziua de 9 Nov. n. în școala gr.-cat. din *Ibașfalău*.

— P. T. membri ai societății române de diletanți *Progresul* din Făgăraș precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni sunt poștiți a participa la adunarea generală ordinară, ce se va ține în localul obicinuit (institutul *Furnica*) din Făgăraș, Duminică în 2 Nov. st. n. 1902 la orele 3 p. m.

Hymen. *Victoria Bozdog* și *Aurel Moga* anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, care se va ține Duminică în 26 Oct. n. 1902, la orele 3 p. m., în biserica din Veștem.

— *Elena St. Demian* și *Ioan Hașegan* anunță sărberea cununiei lor ce se va ține Duminică în 26 Oct. n. 1902, la orele 3 d. a., în biserica gr.-cat. din Făgăraș.

— *Ana Bratu* și *Mihail Iubaș* își anunță sărberea cununiei lor, ce se va ține în 26 Octomvrie n., în biserica gr.-cat. din Cugir.

† **Alexandru Bene.** În 10 Oct. a răposat parochul gr.-cat. din *Petridul-de mijloc* din protopopiatul Turzii *Alexandru Bene*.

Actul înmormântării l-au săvârșit vre-o 10 preoți din tractul Turzii în frunte cu protopopul Codarcea, în 13 Octomvrie n.

Răposatul a fost un om blând, iubit de toți. S'a ocupat mult cu economia arătând exemplu și prin această țeranilor, că cum se lucră pământul. Poate multe osteneli i-a mâncat sănătatea de s'a mutat din viață abia în etate de 42 de ani. Il deplâng fii sei: Mariți, Constantin și Virginia și numeroși consăngeni.

Iarna O telegramă din Moscova anunță, că în toată Rusia ninge groaznic. Trenurile suferă întârzieri foarte mari. Pe linia Cazan-Sizran zăpada ajunge până la ferestrele vagoanelor. Se prevede, că iarna aceasta o să fie foarte aspră în toată Europa.

„Ziua cea lungă” e o sărbătoare jidovească, la care nu le e iertat Evreilor să mănânce nimica până după apusul soarelui. Cu acest prilej s'a putut vedea mai bine, ce potop de Jidovi s'a vărsat peste Budapesta. Curtea cu jurați nu s'a putut aduna în ziua aceasta, pentru-că cei mai mulți jurați — Jidovi — n'au venit la ședință. Cele mai multe prăvălii din capitală au fost închise, ceea ce abia vezi la Paști. Nu de geaba îi zice capitalei Iudapesta.

Lepra se poate vindeca. Lepra, boală înfricoșată, despre care se vorbește în multe locuri din sfânta scriptură, se poate vindeca. Dr. Razlay, medic pe insulele Filipine, a aflat un mijloc contra ei, care dacă se va adevăra va scăpa pe mulți oameni din Orient de a mai putrezii de vii.

A apărut: *Elemente de muzică vocală* pentru școala populară, de N. Stoicovici. Prețul 50 bani. Edit. librăriei H. Zeidner, Brașov 1902.

Nr. 20 din „Foia școlastică” din Blaj are următorul cuprins: I. Papiu. — Școala și biserica. — I. F. Herbart, Schițare de prelegeri pedagogice. — Din pragul noului an școlastic. — Cantinele școlare din Geneva. — Bibliografie. — Convocare. — Diverse. Ab. anual de 5 cor.

O păcăleală. Pe marginea Dunării se făcuse în Budapesta o iluminatie și primăria hotărîse, să iee lampioanele, care au costat 640 de cor, pentru de-a le folosi cu altă ocaziune. Magistratul s'a rugat de poliție să trimită câțiva poliști de pază, când vor aduna lampioanele, ca să nu fure cineva vre-unul. Poliția a și trimis mai mulți poliști. Dimeștea pe la 4 ore au apărut vre-o 7-8 oameni, drept, oă cu hainele cam ciur, cari s'au apucat să adune lampioanele. Poliștii îi admirau, cum lucră de iute. După-ce au încărcat fiecare vre-o sută de lampioane în spate, s'au dus p'aci noolo, lăsând pe poliști să păzască mei departe. Care n'a fost mirarea acestora, când dimeștea după 6 ore vine o altă ceată, în frunte cu un funcționar dela primărie, ca să adune lampioanele, cari nu mai erau. Cei din-tăiu fuseseră adevărați niște pungași, cari folosindu-se de cuminența poliției din Budapesta și au înființat un magazin de lampioane.

Un cadavru. Doi copii din Neșos, (Bistrița-Năsăud) întorcându-se în ziua de 16 Octomvrie dela câmp, unde păziau vitele, pe drumul între comunele Pintic (?) și Neșos au dat peste un cadavru de om, care intrase în putrefacțiune. Cadavru era sub un pod, mutilat și acoperit cu găteje. Dui cercetările pornite până acuma nu s'a putut ajunge la alt rezultat, decât că ucisul judecând după haine, trebuie să fie din Maramureș. Nenorocitul probabil plecase la Bistrița să cumpere ceva și pe drum a fost omorît și jefuit. Gendarmii caută pe făptuitor, până acuma însă fără rezultat.

Rușine! *„Gazetei Transilvaniei”* i-se scrie din Reghinul-săseș: În 7 Oct. n. s'a făcut la noi în Reghinul-săseș alegere de deputat dietal, în locul fostului deputat Kemény Akos, numit fișpan în comitatul Târnava mică. Candidați de deputat au fost contele Teleky Domokos, cel căruia i s'a nimicit alegerea în Dej, și Dr. Urmanczy Nándor din Toplița-română, Armean, ambii cu program liberal.

Egali în puteri, la urmă a învins totuși Dr. Urmanczy Nándor.

Cercul electoral Mureșul de sus se începe dela Toplița-română, o comună mare situată între munți în spre meza-noapte răsărit, populată cu un număr mare de locuitori români. În această comună sînt trei preoți români, adevărați unii gr.-cat și doi gr.-or. Au venit alegători români în număr mare și însemnat din mari depărtări, conduși de preoți și inteligența română, spre a alege deputat dietal pe Dr. Urmanczy Nándor, feciorul unui Armean, care s'a îmbogățit de minune.

Rolul de corteși între alegătorii români de ambe părțile și peste tot, spre *„fala”* și *„mărire”* națiunii române, l-au jucat preoți români uniți și neuniți, pentru-ce apoi au și fost renumerați cu țigări Cuba și Cabanus, cu vin și cu tocană și mai în urmă cu un *„köszöröm”*; ba era să uit, popa cel unit din Filipișul mare purta și peană de gîscă în pălărie cu inscripția *„Ejzen Graf Teleki Domokos”*.

Știu bine domnii preoți, că prin o astfel de purtare demnitatea de preot român este lovită, conștiința și simțul de naționalitate pătat, și în urmă încrederea poporului slăbită. Și pe lângă toate acestea, dlor nu se genează a se demite la rolurile lui Iancsi și Pista.

Un idil în lagărul unor mineri. Într-o cărcimă mică din lagărul unor băieși din Montana (America-de-nord) s'a născut de curînd primul copil. Mama lui venise cu bărbatul ei acolo din statele ostice. Nașterea băieșelului a fost pentru minerii de-acolo un lucru așa de mare, încât o săptămână întregă au fost tot petreceri. Minerii au aruncat cu

pumnul aur în leagănul copilului; unul a dat câțiva pumni de aur, numai să audă pe băiat plîngînd, ceea-ce nu auzise de ani de zile. Era un lucru foarte mișcător să vezi pe acei bărbați bătuți de toate necazurile, privind cu ochii plini de lacrimi la micul cetățean american. Când s'a îmbolnăvit copilul, n'a mai lucrat nime nimic, până nu s'a însănătoșat din nou. Așa simțesc bărbații, cari, gustând odată fericirile vieții familiare, se ved lipsiți timp îndelungat de ele.

„Politica maghiară”, de Teodor Raica, profesor gimnazial. Sibiu. *„Tipografia”*, societ. pe acțiuni 1902. Prețu: 40 bani.

Broșura aceasta cuprinde o serie de articoli publicați în *„Tribuna”*. Et sînt o perfectă dare de seamă a stării politice actuale și n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui cărturar român, considerînd prețul ei mic și împrejurarea, că broșura se vinde pentru stringerea speșelor ce le va avea *„Tribuna”* cu cele 5 procese nouă de presă.

Cradja și studenții italieni. Câțiva studenți italieni s'au dus la debitul de tutun de pe calea Victoriei 40; vis-à-vis de librăria Alcalay. Când au vrut să achite tirguiala ce au făcut dl Cradja, care e Român din Macedonia, n'a vrut să primească banii: *„Fericirea și onoarea ce simt de a vedea în prăvălia mea pe reprezentanții tineretului italian, face mai mult pentru mine decât ori-ce plată”,* le zise dl Cradja. Le-a mai oferit după asta mai multe pachete de țigări, ca să-și aducă aminte și de poporul român din Macedonia. Studenții auzind căte a suferit dl Cradja din partea comitetului macedonean i-au făcut călduroase manifestații.

Făină uoigase. Din Chișineu (Basarabia) se anunță: Într-o moară de aici s'a întemplat o exploziune de praf de făină, în urma căreia s'au dărîmat zidurile morii, îngropînd sub ruine pe lucrători. Zece au fost omorîți și zece răniți grav și mutilați.

Bătăi în fața tribunalului. La tribunalul din Wiener-Neustadt s'au petrecut în 16 c. niște scene dramatice. Tribunalul pusese la ordinea zilei apelul unei fete, fiica proprietarului de casă Dornauer. Fata fusese dată în judecată pentru insultă și calomnie de către locotenentul Pohl Müller, despre care afirmase, că ar fi scos-o din minți, promițendu-i oă o va lua în căsătorie. Judecătoria o condamnase la 10 zile arest. În fața tribunalului fata și tatăl seu îi insultau necontentii pe locotenent, din care cauză în diferite rînduri au fost chemați la ordine de către președinte. La ameazi procesul a fost suspendat. Când locotenentul eșia din sală a fost atacat de către fată și tatăl seu, cari i-au rupt blusa de pe corp, ear' fata i-a zgăriat fața în mod oribil. După ameazi s'a continuat procesul sfîrșindu-se cu confirmarea sentenței dela judecătoria. Fata eși cu tatăl seu dela tribunal, în fața căruia se adunase toți membrii familiei Dornauer. Toți erau înarmați cu petri și ciomege, ear' frații fetei când au auzit sentența au strigat înfuriați: *„Trebuie să-l omorim”*. Pohl Müller n'a îndrăsnit să eșe din sala tribunalului timp de două ore, până președintele n'a chemat prin telefon poliția, care a imprăștiat familia turbulentă.

Fără licență. Trei finanți din Beluș s'au dus în comuna Tárkány, oă să facă o revisuire la niște țerani cari ferbeau rachiu fără să aibă licență. Țeranii i-au întimpinat cu pietrii, așa că finanții apărîndu-se au străpuns pe unul cu baioneta.

Cârțan în societatea studenților italieni. Nenea Cârțan, aflând că frații italieni au sosit în România, a plecat din Făgăraș spre România spre a vedea pe iubii oaspeți ai Românilor. Sosind în Predeal Cârțan s'a dus la polițaiul gării și l-a întrebat în ce oră se află studenții italieni. Când polițaiul l-a spus că sunt oaspeții Sinaiei, Badea Cârțan a strigat: Mulțumesc lui Dumnezeu că pot mai curând să-i văd. În Sinaia Cârțan sa întâlnit cu studenții italieni, cărora le-a spus multe lucruri dela frații din Transilvania. Cârțan a plecat din Sinaia cu același tren cu studenții.

Se putea oare ca nenea Cârțan să lipsească dela o sărbătoare atât de măreață!?

Evreică botezată. Din Galgău ni se scrie că în 12 c. protopopul Iovian Andrei a botezat în biserică gr.-cat. de acolo pe Evreica Zoberer Manfi, care lăpădându-se de talmud și de Moisi a primit în botez numele de Maria.

Tot de acolo ni se comunică că la tirgul de țeară ținut în Jibău vizitiul lui Nagy Sándor din Lupoasa a trecut cu trăsura peste femeia Floare Pușcaș din Chechiș, care a și murit.

Un băiat brav. La școala comercială din Agram a vrut să silească un profesor croat pe un băiat de Sârb să traducă franțuzește propoziția: »Eu sunt Croat«. Elevul a răspuns: »Eu sunt Sârb și nu voi traduce nici-când o astfel de propoziție«.

Daruri pentru biserică. Pentru repararea bisericii gr.-or. din Gâlnar (protopresb. Agnitez), au mai contribuit următorii credincioși:

Din Feriház: Teofil Lupea, Pavel Robu, Mihail Chiș, Ioan Chiș, Nicolau Andreiu, câte 25 cenți.

Din Telins: Nicolae Rusu 25 cenți, Zaharie Drăgan 15 cenți; Eugenia Drăgan, Nicolae Drăgan, câte 10 cenți.

Din Varolea: Aron Popp, Cantor Ferenz. Nonic Câmpian, câte 15 cenți; Simion Ernean 50 cenți.

Din Ernea: Ioan Aldea 25 cenți; Șofron Maer, Nicolae Satrar, câte 20 cenți; Ioan Maer 10 cenți.

Din Feleag: Ioan Stefan, Nicolae Mihail, Ioan Suci, Moise Homorozan, câte 25 cenți.

Din Tichindeal: Dumitru Duma 10 cenți.

Din Ruja: George Stirner 25 cenți.

Din Arhita: George Babeș 20 cenți.

Din Saschiz: Nic. Călugăr 25 cenți.

Din Simțioana: Ioan Pop 10 cenți.

Din Steneș: Ioan Șerban, Bucur Bercan, câte 20 cenți.

Din Glâmboc: Zaharie Păcală, Domnica Păcală, Pavel Păcală, câte 25 cenți.

Din Hundorf: Istodie Lorintz 10 c.

Din Sighișoara: Mihail Șoner 25 c.

Din Daneș: Ioan Branduș 25 c.

Din Dăia: Nicolae Fleșer 15 c.

(Va urma).

Un proces foarte curios se va petrece în zilele următoare: Tinera actriță, d-șoara S., o novită de mare talent, dar foarte neorientată în lucrurile practice ale vieții, a primit un angajament pentru F. Ceea-ce-nu-știa d-ra S. era lucru cunoscut în cercurile artiștilor: anume, că directorul R. începe oare undeva un șir de reprezentațiuni teatrale, încassează în vre-o câteva seri banii și când vine prima zi de plată, spune personalului, că merge rău și e silit să-l iee »catrafusele«. Din F. însă directorul a fugit pur și simplu, fără de

a mai sta la desbateri cu personalul său. Astfel a rămas d-șoara S. într-o bună dimineață fără angajament și abia cu atâția bani ca să poată călători la mama sa. Dar cine poate descrie mirarea bietei fete, când s'a văzut în tren față în față cu directorul său. La reproșurile vehemente ale tinerei actrițe directorul n'avea nimic de răspuns, dar l-a predat o bucățică de hârtie, zicând următoarele: »Primește losul acesta de jumătate, dela loteria de clase reg. ung. El face toată posesiunea mea. Poate ai noroc și câștigi cu el«. — În zilele acestea venind d-șoara S. la Budapesta intră și în colecția de loterie de clase a Ungariei — A Török & Comp, bulevardul terezian 46 — de unde a fost cumpărat losul și spre marea ei bucurie află, că asupra numărului său a căzut câștigul principal. Într'aceea aflând și directorul de cazul acesta norocos, pretinde dela actriță toată suma ce trece peste pretenția ei de geșă. Afacerea a ajuns înaintea judecătorei și cu drept cuvânt putem fi curioși ce rezultat va avea.

AVISURI!

Aduc la cunoștința d-lor candidați la postul de secretar al gării Căneni, că subsemnatul fiind permutat, după cererea mea, la altă stațiune, am renunțat a mai face propunere pentru numirea unui candidat, ear' actele tuturor s'au înapoiat respectivilor.

Am onoare a aduce la cunoștința prețioșilor mei amici din Sibiu și vecinătate, că subscrisul sunt, după a mea cerere, permutat la stația Afumași de pe linia Craiova—Calafat, și că părășind granița română, duc cu mine cele mai frumoase amintiri despre fiecare în parte dintre d-voastre. Nu pot lipsi cu această ocaziune a mulțumi cordialmente sincer tuturor pentru dragostea și amiciția, cu care m'ați onorat pe tot timpul cât am funcționat la această frontieră.

Vă las cu bine!

Gara Căneni 17 Oct. 1902.

Victor Albini,
șeful gării și al biroului
de expediție Căneni.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe
acțiuni Iosif Marschall.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

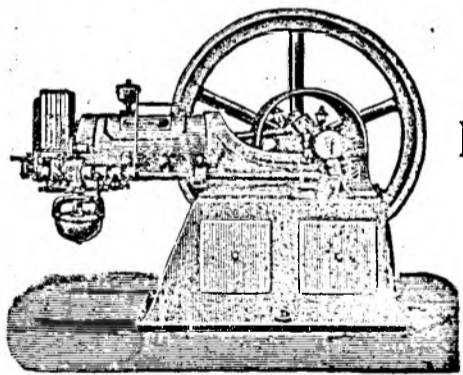
3 34—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile decusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

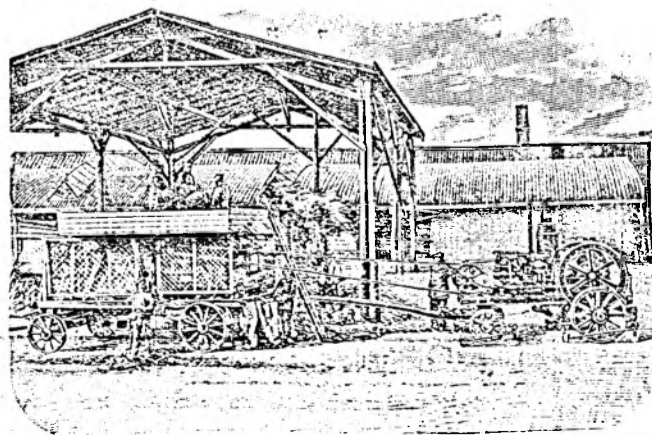
De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mina, minarea ușoară, siguranța folosirei.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Reprezentanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini
Andrei Török
în Sibiu.

Acolo espot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminară de prețuri se dau gratuit. 78 3—12

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc

Călindarul Poporului pe 1903

a apărut și se află de vânzare cu prețul de
40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipogra-
fiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țeară.

Doi mari Metropoliți ai Românilor Andrei bar. de Șaguna

Alexandru Sterea Șalotiu.

— Portrete frumoase. —

Escrtae la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite
să se afle în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,

strada Poplăcii nr. 15, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară
a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni,
patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile
lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei
și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sânt făcute în fel de căl-
torie, cu datinele și porturile Românilor și cu
multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto),
în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elo-
gicioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Tran-
silvania în limba română:

„Liga română”, scria într-alte:

„Până astăzi n'a existat în limba română o des-
cripție a acestor regiuni atât de interesante din mai
multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răs-
pus deci prin această publicație unei trebuințe ce
intr'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor
va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Deschidere de prăvălie.

Prin prezenta am onorul a face cunoscut onoratului public, că cu
ziua de azi am deschis în piața de aici în **strada Bereriei nr. 341**

o prăvălie de coloniale și manufactură

sub firma înprotocolată

George Baciu.

80 1-3

Rugând onoratul public să binevoiască a-mi da sprijinul în noua
întreprindere, semnez

Cu deosebită stimă

Oriat, 1 Noemvrie n. 1902.

George Baciu.

VERZEICHNISS aller 55.000 Gewinne.

Der größte Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 Gew. u. Pr. im Betrage	14.459,000

Sämtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 9 milioane cor. au câștigat
iubiții noștri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată
lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. privil.
care în curând va începe de nou. Din

110.000 LOSURI 55.000
se sortează

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din
suma losurilor, conform conspectului de câștiguri
alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorma sumă de
patrusprzece milioane 459.000 coroane în timp
de numai 5 luni. Întreaga întreprindere stă sub
controla statului 77 8-6

Prețul, conform planului, pentru losurile
originale la cl. I. este:

pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau cor. 1.50

un pătrar (1/4) " 1.50 " " 3.—

o jumătate (1/2) " 3.— " " 6.—

un los întreg (1) " 6.— " " 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă pri-
mirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis.
Comande pentru losuri originale rog a se trimite:
până la

26 Octomvrie a. c.

când se începe și tragerea, cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)
Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere
pentru vânzarea în detail a losurilor
loteriei de clase.

Despărțimintele loteriei de clase ale
colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waiznerring 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Elisabethring 54.**

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. } îl veți încasa sau rambursă } A se șterge ceca-ce
urmează sau mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa escată.